

Persbericht
Luxemburg, 24 juni 2021

EU-hulp voor melkproducenten na het Russische invoerverbod was niet goed genoeg gericht

De Europese Unie heeft brede maatregelen genomen om landbouwers te ondersteunen tijdens de verstoringen van de melkmarkt in de periode 2014-2016. Zij reageerde snel op het Russische invoerverbod op zuivelproducten. Volgens een verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) werden de werkelijke behoeften van de producenten echter onvoldoende beoordeeld en was de toegekende steun niet gericht genoeg. Om haar beheer van mogelijke toekomstige crises in de melksector te verbeteren, heeft de EU geprobeerd gebruik te maken van de ervaring die zij opdeed tijdens de verstoringen in de periode 2014-2016.

In het begin van de jaren 2010 verhoogden landbouwers in sommige EU-lidstaten hun melkproductie aanzienlijk en profiteerden zo van de hogere prijzen die begin 2014 een piek bereikten. In augustus 2014 verbood de Russische Federatie de invoer van zuivelproducten uit de EU als reactie op EU-sancties in verband met Oekraïne, op een moment dat de EU-uitvoer naar China minder snel groeide. Al deze factoren leidden tot een gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod in de hele sector tot medio 2016. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van de EU voorziet in mechanismen om de gevolgen van dergelijke situaties te temperen, waaronder rechtstreekse betalingen om het inkomen van landbouwers te stabiliseren, marktinterventiemaatregelen die bekendstaan als het “vangnet” om de prijzen te ondersteunen door overschotten tijdelijk van de markt te halen, en uitzonderlijke maatregelen om marktverstoringen tegen te gaan.

“De melkproductie maakt een aanzienlijk deel van de landbouwsector van de EU uit, en de Europese Commissie nam samen met de lidstaten bepaalde maatregelen om het inkomen van landbouwers te ondersteunen tijdens de marktverstoringen in de periode 2014-2016”, aldus Nikolaos Milionis, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Maar de Commissie moet in de toekomst beter voorbereid zijn zodat zij doeltreffender kan reageren op potentiële crises in de sector.”

De auditors concluderen dat de Europese Commissie snel op het Russische verbod heeft gereageerd. Nadat zij had geraamd hoeveel boter, kaas en andere zuivelproducten er minder werden uitgevoerd, verleende de Commissie eind 2014 al een eerste pakket buitengewone

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

financiële steun aan landbouwers in de Baltische staten en Finland, die het zwaarst werden getroffen. De auditors merken echter ook op dat het de Commissie meer tijd kostte om de onderliggende onevenwichtigheden op de markt aan te pakken. De ongeveer 390 miljoen EUR aan EU-middelen die de Commissie voor vrijwillige productiereductie verstrekke, was in de hele EU beschikbaar. Als reactie op de historisch lage prijzen hadden veel landbouwers hun melkproductie echter al verlaagd voordat deze steunmaatregelen werden ingevoerd.

Ondanks het inkomensstabiliserende effect van rechtstreekse betalingen (waarvan het aandeel in het inkomen van melkveebedrijven in 2015 en 2016 ongeveer 35 % bedroeg) kunnen melkproducenten kasstroomproblemen ondervinden als gevolg van een plotselinge prijsdaling. De Commissie heeft geprobeerd dit probleem aan te pakken, maar zij heeft geen beoordeling gemaakt van de omvang van de kasstroomproblemen van melkveebedrijven. De auditors constateerden dat de beschikbaarheid van de middelen een belangrijke rol speelde bij de begrotingstoewijzing, en niet de werkelijke behoeften. De lidstaten gaven de voorkeur aan buitengewone maatregelen die eenvoudig konden worden uitgevoerd en kozen voor een brede verdeling van de middelen, waarbij de steun niet al te doelgericht wordt toegekend.

De Commissie heeft overwogen om voor de financiering van haar buitengewone maatregelen voor de periode 2014-2016 haar “reserve voor crises in de landbouwsector” aan te spreken. Uiteindelijk heeft zij dit echter niet gedaan. Om voorbereid te zijn op toekomstige crises, die bijvoorbeeld door een pandemie zouden kunnen worden veroorzaakt, heeft de Commissie geprobeerd voort te bouwen op geleerde lessen. Met name heeft de Commissie voor het GLB 2021-2027 voorgesteld de rol en potentiële impact van de reserve voor crises te versterken door het gebruik ervan flexibeler te maken. Volgens de auditors heeft zij de effecten van de door de lidstaten getroffen regelingen echter niet adequaat beoordeeld, hoewel dit er aanzienlijk toe zou kunnen bijdragen dat zij beter voorbereid is op toekomstige marktverstoringen.

Achtergrondinformatie

Koemelk vormt, gemeten naar waarde (59,3 miljard EUR in 2019), de op een na grootste landbouwsector van de EU en is goed voor ongeveer 14 % van de landbouwproductie. Duitsland, Frankrijk, Nederland, Polen, Italië en Ierland behoren tot de belangrijkste melkproducerende landen van de EU. Van 1984 tot 2015 werkte de EU met een melkquotasysteem waarmee ernaar werd gestreefd de totale melkproductie van de EU te beperken. Vanaf 2009 stegen de totale quota van de lidstaten geleidelijk totdat het systeem in 2015 werd afgeschaft.

In december 2019 heeft de ERK verslag uitgebracht over het gebruik van [buitengewone maatregelen om het inkomen van landbouwers in de groente- en fruitsector te stabiliseren](#). Het huidige verslag is gericht op melkproducenten in de EU.

Speciaal verslag nr. 11/2021: “Buitengewone steun voor melkproducenten in de EU in 2014-2016. Potentieel om de doelmatigheid in de toekomst te verbeteren” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547